

Πειραιάς, 26 Μαρτίου 2024

Αριθ. Πρωτ.: ΓΠ – 133

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

- Προς: - Υπουργό Εθνικής Οικονομίας & Οικονομικών
- κ. Κων/νο Χατζηδάκη
- Υπουργό Εργασίας & Κοινωνικής Ασφάλισης
- κ. Δόμνα – Μαρία Μιχαηλίδου
Υπουργό Κοινωνικής Συνοχής & Οικογένειας
κ. Σοφία Ζαχαράκη
- Κοιν.: - Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας & Οικονομικών
Υπηρεσία Συντονισμού
Γραφείο Νομικών και Κοινοβουλευτικών Θεμάτων,
Υπόψη: κ. Δ. Δημητρόπουλο
κ. Σταυρούλα Λιναρά
Email: d.dimitropoulos@minfin.gr
- Βουλή των Ελλήνων
Διεύθυνση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων και Αιτήσεων
Καταθέσεως Εγγράφων
Υπόψη: κ. Κωνσταντίνου Μυλωνά
Email: k.milonas@parliament.gr

Αξιότιμοι κ.κ. Υπουργοί Εθνικής Οικονομίας & Οικονομικών, Εργασίας & Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Συνοχής & Οικογένειας

Σε απάντηση της υπ' αρ. 3848/19.3.2024 ερώτησης Βουλευτού του κόμματος «Σπαρτιάτες» που μας διαβιβάστηκε με το υπ' αρ.41724 ΕΞ2024/20.3.2024 έγγραφο της Υπηρεσίας Συντονισμού, Γραφείου Νομικών και Κοινοβουλευτικών Θεμάτων του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας & Οικονομικών με θέμα «Μέτρα για την αντιμετώπιση της φτώχειας στην Ελλάδα», επισημαίνεται:

Η Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ) διενεργεί την Έρευνα Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών (SILC) της Χώρας, σε εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΕ) 2019/1700. Βασικός σκοπός της έρευνας είναι η μελέτη, σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο, των συνθηκών διαβίωσης των νοικοκυριών σε σχέση, κυρίως, με το εισόδημά τους. Η έρευνα αποτελεί τη βασική πηγή αναφοράς των συγκριτικών στατιστικών για την κατανομή του εισοδήματος και τον κοινωνικό αποκλεισμό. Η έρευνα διενεργείται σε όλα τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης με κοινούς ορισμούς και μεταβλητές ώστε να εξασφαλίζεται η συγκρισιμότητα των στοιχείων.

Με βάση τον Κανονισμό (ΕΕ) 2019/1700 καταρτίζονται δείκτες που αφορούν:

A. Ποσοστό (%) πληθυσμού σε κίνδυνο φτώχειας ή σε κοινωνικό αποκλεισμό

Πληθυσμός σε κίνδυνο φτώχειας ή με υλικές και κοινωνικές στερήσεις (δηλαδή πληθυσμός που στερείται τουλάχιστον 7 από έναν κατάλογο 13 αγαθών και υπηρεσιών) ή που διαβιεί σε νοικοκυριά με χαμηλή ένταση εργασίας.

■ Ποσοστό ατόμων που βρίσκονται σε κίνδυνο φτώχειας.

Η γραμμή του κινδύνου φτώχειας (το κατώφλι της φτώχειας) υπολογίζεται με τη σχετική έννοια (φτωχός σε σχέση με τους άλλους) και ορίζεται στο 60% του διάμεσου ισοδύναμου συνολικού διαθέσιμου εισοδήματος του νοικοκυριού, με βάση την τροποποιημένη κλίμακα ισοδυναμίας του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ), διαφοροποιούμενη από την έννοια του κινδύνου της απόλυτης φτώχειας (ο φτωχός που στερείται βασικών μέσων επιβίωσης). Για τον υπολογισμό του συνολικού ισοδύναμου διαθέσιμου εισοδήματος του νοικοκυριού λαμβάνεται υπόψη το συνολικό καθαρό εισόδημα, δηλαδή το εισόδημα που προκύπτει μετά την αφαίρεση των φόρων και των εισφορών για κοινωνική ασφάλιση, που λαμβάνεται από όλα τα μέλη του νοικοκυριού.

■ Ποσοστό ατόμων με σοβαρές υλικές και κοινωνικές στερήσεις.

Ο δείκτης «ποσοστό ατόμων με σοβαρές υλικές και κοινωνικές στερήσεις» εκτιμά τα επίπεδα διαβίωσης μετρώντας το ποσοστό του πληθυσμού που στερείται τουλάχιστον 7 από έναν κατάλογο 13 αγαθών και υπηρεσιών.

Στερήσεις σε επίπεδο νοικοκυριού

- Δυσκολίες ανταπόκρισης στην πληρωμή πάγιων λογαριασμών όπως ενοίκιο ή δόση δανείου της κύριας κατοικίας, λογαριασμοί ηλεκτρικού ρεύματος, νερού, αερίου κ.λπ., δόσεις πιστωτικών καρτών ή δόσεις δανείου για οικοσκευή, διακοπές κ.ά., ή αγορές με δόσεις.
- Οικονομική αδυναμία για πληρωμή μιας εβδομάδας διακοπών.
- Οικονομική αδυναμία για διατροφή που να περιλαμβάνει κάθε δεύτερη ημέρα κοτόπουλο, κρέας, ψάρι ή λαχανικά ίσης θρεπτικής αξίας.
- Οικονομική αδυναμία για αντιμετώπιση έκτακτων, αλλά αναγκαίων δαπανών.
- Οικονομική αδυναμία να διαθέτουν ΙΧ επιβατηγό αυτοκίνητο.
- Οικονομική αδυναμία για ικανοποιητική θέρμανση το χειμώνα και δροσιά το καλοκαίρι.
- Οικονομική αδυναμία για αντικατάσταση επίπλων όταν αυτά φθείρονται ή καταστρέφονται.

Στερήσεις σε επίπεδο μέλους του νοικοκυριού

- Οικονομική αδυναμία να έχει πρόσβαση στο διαδίκτυο.
- Οικονομική αδυναμία για αντικατάσταση των φθαρμένων ρούχων με καινούργια.
- Οικονομική αδυναμία να έχει δύο ζευγάρια υποδήματα.
- Οικονομική αδυναμία να ξοδεύει χρήματα, σχεδόν κάθε εβδομάδα, για τον εαυτό του.
- Οικονομική αδυναμία για συνάντηση με φίλους/συγγενείς για έναν καφέ/ποτό/γεύμα στο σπίτι τουλάχιστον μια φορά το μήνα.
- Οικονομική αδυναμία για συμμετοχή τακτικά σε δραστηριότητες αναψυχής με πληρωμή αντιτίμου.

■ Ποσοστό πληθυσμού που διαβιεί σε νοικοκυριά με χαμηλή ένταση εργασίας.

Ο δείκτης αναφέρεται στο ποσοστό πληθυσμού ηλικίας 0-64 που διαβιούν σε νοικοκυριά που τα μέλη τους εργάστηκαν λιγότερο από 20% της συνήθους απασχόλησης κατά τη διάρκεια του προηγούμενου έτους. Η ένταση εργασίας του νοικοκυριού ορίζεται ως ο λόγος μεταξύ του αριθμού των μηνών που όλα τα μέλη εργάζονται κατά το προηγούμενο έτος και του συνολικού αριθμού των μηνών που θα μπορούσαν θεωρητικά να έχουν εργαστεί κατά την ίδια περίοδο. Οικονομικά ενεργά μέλη θεωρούνται τα μέλη του νοικοκυριού ηλικίας 18-64 ετών. Τα νοικοκυριά που αποτελούνται μόνο από μαθητές ή σπουδαστές κ.λπ. κάτω των 25 ετών, ή 60-64 ετών που δεν είναι οικονομικά ενεργά ή και άτομα ηλικίας 65 ετών και άνω εξαιρούνται από τον υπολογισμό του δείκτη.

Με βάση τα παραπάνω, προκύπτουν αρκετοί δείκτες που αφορούν στον κίνδυνο φτώχειας, ανάλογα με τις παραμέτρους που λαμβάνονται υπόψη.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας έτους 2022, ο δείκτης «Ευρώπη 2030» εκτιμάται σε 26,3% ενώ το ποσοστό του πληθυσμού σε κίνδυνο φτώχειας, υλική και κοινωνική στέρηση και χαμηλή ένταση εργασίας εκτιμάται, αντίστοιχα, σε 18,8%, 13,9% και 9,5%. Αναφορικά με το επίπεδο εκπαίδευσης, για το έτος 2022, ο κίνδυνος φτώχειας εκτιμάται σε 25,9% για τα άτομα που έχουν ολοκληρώσει έως και το πρώτο στάδιο της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, σε 18,0% για τα άτομα που έχουν ολοκληρώσει το δεύτερο στάδιο της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, και σε 7,2% για τα άτομα που έχουν ολοκληρώσει το πρώτο και το δεύτερο στάδιο της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Επιπλέον, το ποσοστό κινδύνου φτώχειας πριν από όλες τις κοινωνικές μεταβιβάσεις (διάφορα επιδόματα) ανέρχεται σε 46,1% ενώ, όταν περιλαμβάνονται μόνο οι συντάξεις και όχι τα κοινωνικά επιδόματα, μειώνεται στο 23,6% για να μειωθεί περαιτέρω σε 18,8% μετά τις κοινωνικές μεταβιβάσεις.

Β. Οικονομική ανισότητα

Η **ανισότητα στην κατανομή του εισοδήματος (S80/S20)** εκφράζεται ως λόγος του συνόλου του ισοδύναμου διαθέσιμου εισοδήματος που λαμβάνεται από το 20% του πληθυσμού με το υψηλότερο ισοδύναμο διαθέσιμο εισόδημα προς το σύνολο ανάλογου εισοδήματος που λαμβάνει το 20% του πληθυσμού με το χαμηλότερο εισόδημα. Συγκρίνει, δηλαδή, το μερίδιο του εισοδήματος του πλουσιότερου 20% του πληθυσμού με το 20% του φτωχότερου.

Ο **συντελεστής Gini** ορίζεται ως ο λόγος των αθροιστικών μεριδίων του πληθυσμού, καταμετρημένου ανάλογα με το ύψος του εισοδήματος, προς το αθροιστικό μερίδιο του συνολικού ποσού που λαμβάνουν. Η τιμή του κυμαίνεται από 0% (πλήρης ισότητα) έως 100% (πλήρης εισοδηματική ανισότητα). Αν όλο το εθνικό εισόδημα ήταν συγκεντρωμένο σε ένα άτομο, ο συντελεστής Gini θα ήταν 100%. Αν ο συντελεστής Gini ήταν π.χ. 30%, το εισόδημα 2 τυχαίων ατόμων αναμένεται να διαφέρει κατά 30% του μέσου ισοδύναμου διαθέσιμου εισοδήματος. Παρατίθεται, κατωτέρω, η εξέλιξη του δείκτη άνισης κατανομής εισοδήματος, για τα έτη της έρευνας 2010-2022:

Έτος	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
%	32,9	33,5	34,3	34,4	34,5	34,2	34,3	33,4	32,3	31,0	31,4	32,4	31,4

Γ. Ποιότητα ζωής

Αναφορικά με την **ποιότητα της ζωής** (δείκτες ευημερίας με βάση την ικανοποίηση του ατόμου από τη ζωή του, την ικανοποίηση του ατόμου από την εργασία του και την εμπιστοσύνη στους άλλους), η ΕΛΣΤΑΤ δημοσιεύει σχετικά στοιχεία από το 2022, στον σύνδεσμο:

<https://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/SFA10/2022>.

Με εκτίμηση

Αθανάσιος Κων. Θανόπουλος